

Raadsmededeling - Openbaar

Nummer : 100/2012
Datum : 19 juni 2012
B&W datum : 19 juni 2012
Portefeuillehouder : H.J. Rijks
Onderwerp : Reactie op advies Wmo-raad ten aanzien van de nota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid

Aanleiding

Op 14 juni heeft de gemeente Aalten het advies van de Wmo-raad ten aanzien van de nota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid 2012-2016 ontvangen. In bijgaande interne notitie vindt u de reactie van de gemeente ten aanzien van het advies van de Wmo-raad.

Inhoud mededeling

1.) In uw advies geeft u aan dat het onduidelijk is wie met 'wij' in de nota bedoeld wordt.

Met 'wij' wordt de gemeente bedoeld. De nota wordt vanuit de gemeente Aalten geschreven. Figulus Welzijn heeft het onderzoek gedaan en het onderzoeksrapport opgesteld. Alleen de trends en een samenvatting van de gegevens (constatering, ondersteuningsbehoefte en knelpunten) die uit het onderzoek naar voren komen zijn vanuit het onderzoeksrapport in de nota overgenomen.

2.) U geeft aan dat u de rol en de betekenis van de Vrijwillige Ouderenadviseurs (VOA's) in de nota mist. De rol en betekenis van de VOA's worden aan de nota toegevoegd.

3.) U geeft aan dat er een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen een vrijwilliger en een mantelzorger. Mantelzorg wordt meestal bepaald door omstandigheden en is niet een geheel vrijwillige keuze.

In de nota staat bij de omschrijving van mantelzorger o.a.: een mantelzorger kiest hier niet voor, het overkomt die persoon, omdat hij of zij een emotionele band heeft met de zorgvrager. Met deze omschrijving maken wij duidelijk dat het zijn van mantelzorger een niet geheel vrijwillige keus is. Mocht u de huidige omschrijving niet juist of niet duidelijk genoeg vinden, dan vragen wij u aan te geven welke omschrijving beter zou zijn.

4.) De Maatschappelijke Stage is een opgelegde onderwijsverplichting en geen vrijwilligerswerk. Het neveneffect is er hopelijk wel maar is niet het hoofddoel, het is daarom ook allereerst een taak voor de scholen.

Doel van de maatschappelijke stage is dat jongeren tijdens hun schooltijd kennis maken met de samenleving en een onbetaalde bijdrage leveren aan die samenleving. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid een goede makelaarsfunctie in te richten waardoor leerlingen worden geholpen bij het vinden van een maatschappelijke stageplek. Alle gemeenten ontvangen van het ministerie van OCW en VWS via het gemeentefonds geld voor de makelaarsfunctie. Hierdoor is de Maatschappelijke Stage niet alleen een taak van de scholen maar ook van de gemeente.

5.) In de analyse worden naast elkaar genoemd: de nieuwe flexvrijwilliger, de hogere eisen aan de vrijwilliger en ook de vrijwilliger "met een rugzak". Dat kan aanleiding zijn tot wrijving tussen belangen, hierbij moet oog zijn voor goede coördinatie en (professionele) begeleiding.

Het vrijwilligerssteunpunt krijgt een belangrijke rol ten aanzien van de begeleiding en coördinatie van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

6.) De collectieve verzekering, de Mas, NL doet en het mantelzorgcompliment zijn meer de gevolgen van rijksbeleid dan gemeentebesleid.

In de nota staat aangegeven dat NL Doet en het mantelzorgcompliment landelijk beleid is. De collectieve vrijwilligersverzekering en de Maatschappelijke Stage zijn door de overheid in het leven geroepen maar iedere gemeente is verantwoordelijk voor de lokale invulling van dit beleid.

7.) U vraagt waarom er onderscheid is in dekking tussen vrijwilligers en mantelzorgers?

De mantelzorgers vallen niet onder dezelfde dekking als vrijwilligers omdat mantelzorgers vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning niet als vrijwilliger worden beschouwd. Mantelzorg wordt niet gezien als vrijwilligerswerk. De mantelzorger heeft vaak geen keuze omdat dit voortvloeit uit een sociale relatie. Mantelzorgers zijn wel meeverzekerd op het onderdeel Ongevallen- en persoonlijke eigendommenverzekering vanwege hun bijzondere maatschappelijke positie in onze samenleving." De namen in de bijlage 'overzicht schadejaar 2010 vrijwilligersverzekering' zijn inmiddels verwijderd.

8.) Wat de mantelzorg betreft moet de VIT in elk geval veel meer de opdracht krijgen tot samenwerking met anderen, met name huisartsen en kerkelijke en niet-kerkelijke bezoekerorganisaties. Als de gemeente Aalten kiest voor de VIT/VZ als partner in de mantelzorgondersteuning moet de subsidie en de daarvoor geleverde producten worden afgestemd op de genoemde knelpunten. Hierbij moet de gemeente regie voeren door productafspraken en resultaatcontrole. Samenwerking zoeken en vraaggericht werken ipv aanbodgericht zijn hierbij sleutelwoorden.

De aanbeveling en knelpunten uit het onderzoeksrapport van Figulus Welzijn worden bij de nieuwe productafspraken met VIT Oost-Gelderland besproken. Zodat hun dienstverlening en productaanbod hierop afgestemd kan worden. Daarnaast zetten wij in samenwerking met Figulus Welzijn een signaleringsnetwerk voor mantelzorg op. Het signaleringsnetwerk vervult de rol van makelaar/netwerkcoach tussen de verenigingen en organisaties die zich bezighouden met mantelzorg(ondersteuning). Met als doel om samen met de verschillende verenigingen en organisaties onderlinge werkafspraken en verwijfsafspraken te maken ten aanzien van mantelzorg(ondersteuning) en een effectievere inzet van vrijwilligers.

9.) Wij betreuren het toch geringe aantal reacties van verenigingen en organisaties en vragen ons af of de behoefte en wensen in het vrijwilligerswerk hierdoor echt goed in beeld kunnen worden gebracht. In elk geval moet men voortdurend alert blijven op signalen die mogelijk tot ander inzicht kunnen leiden.

De basishouding van veel organisaties, die deel hebben genomen aan het onderzoek, is dat men graag de eigen boontjes dopt. Op basis van het onderzoek mag worden gesteld dat organisaties de eigen vereniging prima kunnen runnen, maar dat het proces rondom werven, begeleiden en doorstromen van vrijwilligers advies of ondersteuning vraagt. Daaraan toegevoegd mag worden dat een aantal verenigingen bewust aangeeft op dit moment nog geen behoefte aan ondersteuning te hebben, maar dat zeker in de nabije toekomst denkbaar achten. Dit verklaart met name het geringe aantal reacties van de verenigingen en organisaties. Vrijwilligers, potentiële vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties kunnen, als de raad de nota ongewijzigd heeft vastgesteld, met al hun vragen en knelpunten terecht bij het vrijwilligerssteunpunt. Het vrijwilligerssteunpunt heeft hierdoor zicht op de knelpunten die verenigingen en organisaties dan ervaren en kan op die ontwikkeling inspelen. En eventueel in overleg met de gemeente het ondersteuningsaanbod hierop afstemmen.

10.) Een vrijwilligerssteunpunt kan veel betekenen mits goed geregisseerd en met duidelijke resultaatverplichtingen naar de subsidieverstrekker.

Voor de uitvoering van het vrijwilligerssteunpunt gaat de gemeente Aalten met Figulus Welzijn productafspraken maken.

11.) Invulling van de maatschappelijk stage bij de scholen laten, zij kennen de leerlingen en kunnen veel beter de juiste match maken. Wel de verenigingen en organisaties steunen bij de uitvoering en een eventueel vervolg.

In 2010, 2011 en 2012 hebben 6 Achterhoekse gemeenten (Doetinchem, Winterswijk, Oude IJsselstreek, Bronckhorst, Montferland en Aalten) de makelaarsfunctie voor de maatschappelijke

stage ingevuld en gepositioneerd bij Stichting Covoa. Onder Stichting Covoa valt het Achterhoekse Voortgezet Onderwijs, waaronder Chr. College Schaersvoorde. In de nota geven wij aan dat de gemeente en ook de scholen zeer tevreden zijn met deze constructie. Voor de jaren 2013 t/m 2016 wil de gemeente Aalten de makelaarsfunctie bij de scholen houden. Chr. College Schaersvoorde gaat wat betreft de ondersteuning van de organisaties en verenigingen samenwerken met het vrijwilligerssteunpunt.

12.) Een vrijwilligersprijs spreekt ons minder aan dan een algemeen blijk van waardering voor alle vrijwilligers, maar een experiment is mogelijk. (Vaak doen organisatie zelf ook al veel aan belonen en waarderen van hun vrijwilligers) Signaleringsnetwerk en extra publiciteit moeten vooral effectief zijn, dus een duidelijke opdracht en voortdurend resultaten evalueren!

De activiteiten uit de nota worden jaarlijks geëvalueerd om te bezien of het wel het juiste effect oplevert.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

- brief WMO raad

De volgende stukken zijn voor u ter inzage gelegd:

Gemeente Aalten

Aan het College van B en W
t.a.v. H. Rijks
Gemeente Aalten
Postbus 119
7120 AC AALTEN

Secretariaat: Ineke Weerkamp
 Hozenstraat 20
 7126 BK Bredevoort
 0543 – 45 28 05
 secretariaat@wmoraadaalten.nl
 www.wmoraadaalten.nl

GEMEENTE AALTEN	
Datum 14 JUN 2012	
Nummer 17210	
Origineel	
Team	Ambtenaar
WO	Kopie
Team	Ambtenaar

Bredevoort, 13 juni 2012

Betreft: advies nota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid.

Geacht college,

Op 22 mei is aan de WMO-raad gevraagd om een schriftelijk advies uit te brengen over de nota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid 2012-2016 vóór 19 juni 2012.

Deze nota is gebaseerd op het rapport "Vrijwilligerswerk leeft" van Figulus welzijn. Omdat er één en ander uit dit rapport is overgenomen ontstaat hier en daar verwarring. De WMO raad zou graag zien dat de verantwoordelijkheden omtrent beleid en uitvoering helder worden gescheiden. Zo wordt in de nota een aantal malen gesproken over "wij" waarbij niet duidelijk is of hierbij de gemeente, Figulus of beiden worden bedoeld. Verder missen wij de rol en betekenis van vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's) in deze nota. Dat er veel aandacht is voor jonge vrijwilligers is prima maar gezien de toekomstige vergrijzing mag dit niet gaan ten koste van de oudere vrijwilliger en de aandacht voor ouderenbeleid.

Hoofdstuk 1.

Wij adviseren dat er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen een vrijwilliger en een mantelzorger. Mantelzorg wordt meestal bepaald door omstandigheden en is niet een geheel vrijwillige keuze.

De maatschappelijke stage is een opgelegde onderwijsverplichting en geen vrijwilligerswerk. Het neveneffect is er hopelijk wel maar is niet het hoofddoel, het is daarom ook allereerst een taak voor de scholen.

Wij vragen ons af of de rol van het bedrijfsleven zal toenemen, eerder verwachten wij in deze crisistijd dat het maatschappelijk ondernemen een lagere prioriteit bij bedrijven zal krijgen.

In de analyse worden naast elkaar genoemd: de nieuwe flexvrijwilliger, de hogere eisen aan de vrijwilliger en ook de vrijwilliger "met een rugzak". Dat kan aanleiding zijn tot wrijving

Gemeente Aalten

Secretariaat: Ineke Weerkamp
 Hozenstraat 20
 7126 BK Bredevoort
 0543 – 45 28 05
secretariaat@wmoraadaalten.nl
www.wmoraadaalten.nl

tussen belangen, wij adviseren daarom te zorgen voor goede coördinatie en (professionele?) begeleiding.

Het gebruik van social media kan zeker drempel verlagend werken maar ook andere communicatie blijft belangrijk.

Hoofdstuk 2.

De collectieve verzekering, de maatschappelijke stage, NL doet (geen rol voor de gemeente voor zover wij weten) en het mantelzorgcompliment zijn de uitvoering van rijksbeleid, meer dan van gemeentebelid. De verzekering is op zich een goede zaak, ondanks dat er (gelukkig) niet veel claims zijn geweest. Waarom is er onderscheid in dekking tussen vrijwilligers en mantelzorgers? (nb, in de bijlage worden namen genoemd, dit kan en mag niet in een dergelijk openbaar stuk!).

In het subsidiebeleid adviseren wij om naast waardering ook prikkels op te nemen die gericht zijn op aanpassing aan de in hoofdstuk 1 genoemde ontwikkelingen waarbij vooral onderlinge samenwerking gestimuleerd wordt.

Hoofdstuk 3.

Wij betreuren het toch geringe aantal reacties van verenigingen en organisaties en vragen ons af of de behoefte en wensen in het vrijwilligerswerk hierdoor voldoende goed in beeld zijn gebracht. In elk geval moet men voortdurend alert blijven op signalen die mogelijk tot ander inzicht kunnen leiden. Met name bij het kopje verenigingen komt het punt communicatie over WMO en kanteling weer in beeld. Wij hebben u daar al nadrukkelijk op gewezen (ongevraagd advies dd 16-4-2012) en adviseren u nogmaals met klem daar werk van te maken.

Wat de mantelzorg betreft moet de VIT/VZ in elk geval meer de opdracht krijgen tot samenwerking met anderen zoals kerkelijke en niet-kerkelijke bezoekerorganisaties.

Hoofdstuk 4.

Dit is natuurlijk het belangrijkste hoofdstuk want na het signaleren van knelpunten en behoeftes gaat het vooral om de vraag wat gaan we er aan doen!

- Een vrijwilligerssteunpunt kan veel betekenen. Wij adviseren een goede regie en een duidelijke opdracht. De continuïteit moet gewaarborgd te zijn
- De verzekering voortzetten (zie opm hoofdstuk 2) heeft onze instemming.

Gemeente Aalten

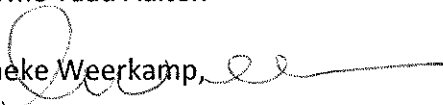
Secretariaat: Ineke Weerkamp
Hozenstraat 20
7126 BK Bredevoort
0543 – 45 28 05
secretariaat@wmoraadaalten.nl
www.wmoraadaalten.nl

- Wij adviseren de invulling van de maatschappelijk stage bij de scholen laten, zij kennen de leerlingen en kunnen veel beter de juiste match maken. Wel moeten de verenigingen en organisaties worden gesteund bij de uitvoering en een eventueel vervolg om jongeren te behouden.
- Een vrijwilligersprijs spreekt ons minder aan, maar een experiment kan de twijfel wegnemen. (Vaak doen organisatie zelf ook al veel aan belonen en waarderen van hun vrijwilligers)
- De gemeente Aalten kiest voor de VIT/VZ als partner in de mantelzorgondersteuning op grond van de goede ervaringen. Advies: de subsidie en de daarvoor geleverde producten goed af stemmen op de genoemde knelpunten. In de subsidieafspraken moet ketensamenwerking als voorwaarde worden opgenomen.
- Signaleringsnetwerk en extra publiciteit moeten vooral effectief zijn, dus een duidelijke opdracht en voortdurend resultaten evalueren!

Tot zover onze opmerkingen en adviezen.

Met vriendelijke groet

Wmo-raad Aalten

Ineke Weerkamp

secretaris